

Begrunnelse for vedtak

Fyresdal solkraftverk

Fyresdal kommune i Telemark fylke

NVE
Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Solgrid AS
Referanse	
Dato	27.05.2025
Ansvarlig	Ann Myhrer Østenby
Saksbehandler	Erlend Bjerkestrand

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor	Region Midt-Norge	Region Nord	Region Sør	Region Vest	Region Øst
Middelthunsgate 29 Postboks 5091, Majorstuen 0301 OSLO	Abels gate 9 7030 TRONDHEIM	Kongens gate 52-54 Capitolgården 8514 NARVIK	Anton Jenssensgate 7 Postboks 2124 3103 TØNSBERG	Naustdalsvegen. 1B 6800 FØRDE	Vangsveien 73 Postboks 4223 2307 HAMAR

Sammendrag

NVE gir konsesjon til bygging og drift av Fyresdal solkraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt konsesjon til Solgrid AS for å bygge, eie og drive Fyresdal solkraftverk i Fyresdal kommune, Telemark fylke. Dette dokumentet beskriver NVEs behandling av søknaden og de vurderinger vi har lagt til grunn for vedtaket i saken.

Hva mener høringspartene om tiltaket?

NVE har mottatt 22 høringsuttalelser til søknaden. De fleste er kritiske til prosjektet. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har fremmet innsigelse på grunn av virkninger for dyrkbar jord. Fyresdal kommune er negativ til søknaden, og begrunner dette med muligheten for alternativ bruk for området, i tillegg til virkninger for naboer, friluftsliv, naturmangfold og luftsportsaktivitet. Norges luftsportsforbund og flere luftsportsklubber er bekymret for virkninger for luftsportsaktivitet ved Fyresdal flyplass. Flere naboer har også uttalt seg, og de peker blant annet på virkninger for naboeiendommer, nærfriluftsliv og ridestier.

Hvorfor har NVE gitt konsesjon?

NVE kan gi konsesjon til solkraftverk hvis vi konkluderer med at det er samfunnsmessig rasjonelt å bygge kraftverket. Det betyr at fordelene må være større enn ulempene for miljø og samfunn. I saken om Fyresdal solkraftverk har NVE lagt vekt på disse fordelene og ulempene:

Fordeler
Solkraftverket kan være lønnsomt, og et lønnsomt kraftverk bidrar til kraftbalansen og gir verdier for samfunnet
Positive klimaeffekter (som i stor grad inngår i lønnsomhetsvurderingen, pga. klimavoter og kobling til det europeiske kraftsystemet)
Bidrag til mer kunnskap og erfaring om bygging og drift av solkraftanlegg i Norge
Ulemper
Synlighet for naboer og virkninger for nærfriluftsliv
Virkninger for luftsportsaktivitet ved Fyresdal flyplass
Virkninger for vanlig forekommende arter som har planområdet som del av sitt leveområde
Midlertidige virkninger for landbruk

NVE mener at ingen av enkeltulempene så store at de alene gir grunn for avslag. Vi mener heller ikke at summen av ulemper blir for stor, så lenge det gjennomføres avbøtende tiltak og anleggsarbeidet gjennomføres på en god måte. Vi har derfor satt en rekke krav om avbøtende tiltak, og om at Solgrid skal utarbeide en detaljplan som skal godkjennes av NVE før byggingen kan starte.

Dersom Statsforvalteren ikke trekker innsigelsen, vil NVEs vedtak oversendes Energidepartementet for behandling, på samme måte som en klagesak.

Innhold

BEGRUNNELSE FOR VEDTAK.....	10
SAMMENDRAG.....	1
NVE gir konsesjon til bygging og drift av Fyresdal solkraftverk	1
Hva mener høringspartene om tiltaket?	1
Hvorfor har NVE gitt konsesjon?	1
1 SØKNAD	4
2 NVES BEHANDLING AV SØKNADEN	5
2.1 Høring, folkemøte og befarings.....	5
2.2 Innkomne merknader og innsigelse.....	5
3 NVES AVVEIING OG VEDTAK.....	6
3.1 NVEs vektlegging av fordeler og ulemper	6
3.2 Avveiing og konklusjon	7
3.3 NVEs vedtak	8
4 NVES TEMATISKE VURDERINGER	9
4.1 Beslutningsgrunnlag	9
4.2 Planstatus	9
4.3 Nullalternativet	9
4.4 Teknisk-økonomisk vurdering.....	9
4.5 Arealbruk og terrenginngrep	11
4.6 Samfunnssikkerhet og naturfare	11
4.7 Nettilknytning.....	12
4.8 Landskap og friluftsliv	13
4.9 Kulturminner og kulturmiljø	13
4.10 Naturmangfold	14
4.10.1 Naturtyper og arter	14
4.10.2 Vurdering av prinsipper i naturmangfoldloven.....	15
4.10.3 Samlet vurdering av virkninger for naturmangfold	15
4.11 Vann- og grunnforurensing.....	15
4.12 Nabovirkninger	16
4.13 Klima	17
4.14 Landbruk.....	17
4.14.1 Jordbruk.....	17
4.14.2 Skogbruk	18
4.14.3 Samlet vurdering av virkninger for landbruk	18
4.15 Lokalt og regionalt næringsliv	18
4.16 Luftsportsaktivitet.....	19

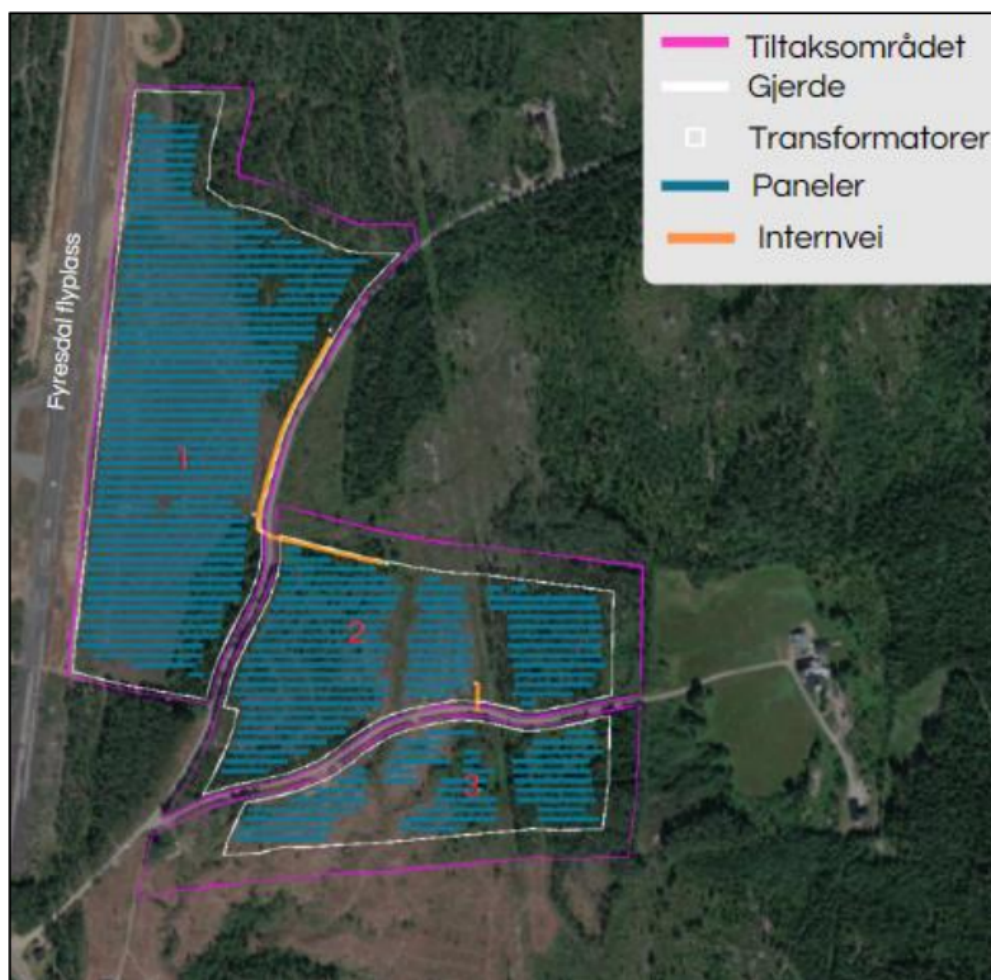
4.17	Mineralressurser.....	20
VEDLEGG 1 – HØRINGSUTTALELSER		21
	Innkomne merknader.....	21

1 Søknad

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok 5.7.2024 en konsesjonssøknad om Fyresdal solkraftverk fra Solgrid AS. Solgrid søker etter energiloven § 3-1 om konsesjon for å bygge og drive et solkraftverk med installert effekt på 14,8 MWp i Fyresdal kommune i Telemark fylke. Det søkes om å etablere følgende anlegg:

- solcellepaneler med tilhørende fundamentering
- fire transformatorer med omsetning 22 kV/800v
- vekselrettere med samlet effekt på 12 MVA
- internt jordkabelanlegg og interne veier
- gjerder rundt delområdene
- en 350 meter lang 22 kV jordkabel til Molandsmoen koblingsstasjon

Solkraftverket er forventet å gi en samlet energiproduksjon på ca. 15 GWh, og tiltaket er begrunnet med at det vil bidra til å bedre energibalansen i Norge og til å redusere klimagassutslipp.

Figur 1: Planområdet for Fyresdal solkraftverk

Anlegget er planlagt ved Fyresdal flyplass, like nord for Fyresdal sentrum. Planområdet ligger i et LNF-område med skogbruk. Det består av tre delområder som skal inngjerdes hver for seg, og utgjør til sammen 272 dekar. Adkomsten er planlagt via eksisterende veier. Det er to grunneiere i planområdet, og Solgrid opplyser at det er inngått avtale om leie av grunn.

2 NVEs behandling av søknaden

Etter energiloven § 3-1 har NVE plikt å ta til behandling alle søknader om konsesjon for energianlegg. Søknaden om Fyresdal solkraftverk er vurdert på grunnlag av søknad med konsekvensutredning, møter, befaring, høringsuttalelser og NVEs egne analyser og vurderinger.

2.1 Høring, folkemøte og befaring

Det ble ikke sendt inn melding med forslag til konsekvensutredningsprogram før søknaden ble sendt til NVE. Konsesjonssøknaden med konsekvensutredning ble sendt på høring 5.9.2024, med høringsfrist 1.11.2024. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort i Vest-Telemark blad og Norsk lysingsblad.

I forbindelse med høringen arrangerte NVE orienteringsmøte for Fyresdal kommune og regionale myndigheter 20.9.2024. I tillegg arrangerte NVE offentlig befaring og møte samme dag. Under møtene og befaringen orienterte NVE om saksbehandlingen av søknaden, og Solgrid orienterte om prosjektet.

2.2 Innkomne merknader og innsigelse

NVE mottok 22 høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. Viktige punkter fra uttalelsene er gjengitt i vedlegg 1. NVE viser til at høringsuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet via innsynsløsningen elnnsyn. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har fremmet innsigelse til søknaden på grunn av virkninger for dyrkbar jord.

3 NVEs avveining og vedtak

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordeler og ulemper av tiltaket. Det kan gis konsesjon til anlegg som blir vurdert som samfunnsmessig rasjonelle. Dette innebærer at fordelene av tiltaket skal være større enn ulempene for miljø og samfunn.

Det er kun noen få virkninger av tiltaket som kan tallfestes, som investeringskostnad og estimert kraftproduksjon. Mange virkninger av solkraftverk er vanskelig å tallfeste, for eksempel for landskap, friluftsliv og naturmangfold. NVEs avveining mellom fordeler og ulemper er en faglig skjønnsvurdering som omfatter både prissatte og ikke-prissatte virkninger.

3.1 NVEs vektlegging av fordeler og ulemper

Under, i tabell 1, oppsummerer vi fordelene og ulempene som NVE har vektlagt. Tabellen baserer seg på vurderingene som er gjort i kapittel 4. Vektleggingen er delt inn i kategoriene liten, middels og stor for å synliggjøre den skjønnsmessige vurderingen av ikke-prissatte virkninger.

Tabell 1: Oppsummering av prissatte- og ikke-prissatte virkninger

Oppsummering av prissatte- og ikke prissatte virkninger			
Prissatte virkninger			
Investeringskostnader		88,8 MNOK (inkludert anleggsbidrag på 4,2 MNOK)	
Produksjonsestimat		15,2 GWh/år	
Sum prissatte virkninger		Tiltaket har en netto nåverdi på -16 MNOK i NVEs basisscenario. Positiv nåverdi ble oppnådd i fire scenarier ved sensitivitetsanalyse av kostnader og fremtidig kraftpris. Etter NVEs vurderinger kan solkraftverket være marginalt lønnsomt.	
Ikke-prissatte virkninger			
Tema	NVEs vektlegging	Kommentar	Avbøtende tiltak
Nabovirkninger og friluftsliv (kapittel 4.8 og 4.12)	Liten negativ	Solkraftverket vil være synlig fra naboeiendommer og gi virkninger for områder som brukes til nærfriluftsliv. Solkraftverket vil også være synlig fra viktige friluftslivsområder.	Tiltak som gjelder synlighet og tilrettelegging for nærfriluftsliv
Naturmangfold (kapittel 4.10)	Liten negativ	Naturmangfoldet i planområdet vil endre seg. Det er ingen registrerte rødlistede arter eller naturtyper, men vanlig forekommende arter vil bli påvirket.	
Landbruk (kapittel 4.14)	Liten negativ	Vi har lagt noe vekt på mulige midlertidige negative virkninger for	Fundamentering, massehåndtering og

		dyrkbare jord og på at området utgår som skogsdriftsområde i konsesjonsperioden	andre inngrep skal gjøres på en slik måte at den dyrkbare jorden ikke blir forringet.
Luftsport (kapittel 4.16)	Liten negativ	Planområdet er rett ved Fyresdal flyplass, med aktivitet knyttet til modellflyging og sports- og motorflyging. Noen av disse aktivitetene vil bli påvirket av solkraftverket.	Tiltak som gjelder blant annet tilgang til solkraftverket og rutiner for kommunikasjon
Erfaring fra bygging og drift av bakkemontert solkraft	Liten positiv	Læringseffekter ved å ta i bruk ny teknologi. Solkraftverket vil gi myndigheter, nettselskap og andre mer kunnskap og erfaring om bygging og drift av denne typen anlegg. Det er imidlertid gitt en rekke konsesjoner de siste årene, og læringseffekten er dermed mindre enn for de første solkraftverkene.	

3.2 Avveining og konklusjon

Fyresdal solkraftverk vil bidra med ca. 15 GWh ny fornybar kraft i det norske og regionale kraftsystemet. Den økonomiske nåverdien er usikker, men etter NVEs vurdering kan solkraftverket være et marginalt lønnsomt prosjekt.

For å få konsesjon, må et prosjekt med marginal lønnsomhet ha færre ulemper enn et prosjekt med god lønnsomhet. Det er flere ulike interesser som vil bli påvirket av Fyresdal solkraftverk, men etter NVEs vurdering er de samlede ulempene av solkraftverket likevel relativt små. Solkraftverket vil bli synlig fra bebyggelse og turområder rundt planområdet, men dette vil være en konsekvens som gjelder de fleste solkraftverk som etableres nær eksisterende infrastruktur. Tiltaket vil også gi virkninger for luftsportsaktivitet, men NVE mener de største ulempene kan unngås gjennom avbøtende tiltak. Virkningene for naturmangfold og landbruk er av en størrelse som kan forventes i de fleste områder der solkraftverk planlegges i produksjonsskog, og det er etter NVEs vurdering ingen spesielt viktige hensyn knyttet til disse temaene.

NVE konstaterer at Fyresdal kommune har uttalt seg negativt til søknaden. Dette er blant annet begrunnet med muligheten for annen næringsvirksomhet i området, knyttet til mulig bruk av overskuddsvarme. I tillegg har kommunen vektlagt virkninger for naboer, friluftsliv, naturmangfold og luftsportsaktivitet. Vi er enige med kommunen om at disse virkningene bør vektlegges, men vi mener likevel at disse ulempene ikke er større enn fordelene av tiltaket. Når det gjelder muligheten for alternativ bruk for området, viser vi til de statlige planretningslinjene (SPR) for arealbruk og mobilitet og for klima og miljø om å prioritere klima- og energihensyn. Etter NVEs vurdering er det

ut fra planretningslinjene ikke grunnlag for å vektlegge en usikker framtidig utnyttelse av overskuddsvarme foran et solkraftverk som vil produsere ny fornybar kraft. Vi viser også til at Solgrid har inngått avtaler med grunneierne i området om bygging av solkraftverk.

Statsforvalteren i Telemark og Vestfold har fremmet innsigelse til konsesjonssøknaden på grunn av virkninger for dyrkbar jord. I etterkant av at NVE og Statsforvalteren holdt et innsigelsesmøte har de bekreftet at innsigelsen opprettholdes. Etter NVEs vurdering vil ikke solkraftverket forringe muligheten for oppdyrking av området etter endt konsesjonsperiode, og vi har lagt til grunn at eventuelle virkninger vil være midlertidige. Vi viser også til at nullalternativet i saken er videre skogsdrift, og ikke dyrket mark. NVE har derfor ikke lagt stor vekt på virkninger for dyrkbar jord. Dersom Statsforvalteren ikke trekker innsigelsen, vil NVEs vedtak oversendes Energidepartementet på samme måte som en klagesak.

Samlet mener NVE at fordelene, som i hovedsak er knyttet til ny fornybar kraftproduksjon, er større enn ulempene av tiltaket, så lenge det gjennomføres avbøtende tiltak og anleggsarbeidet gjennomføres på en god måte. Detaljplanen vil være et viktig verktøy for å sikre dette.

Selv om NVE har gitt konsesjon, kan ikke solkraftverket bygges uten planavklaring etter plan- og bygningsloven. Vi viser til at Fyresdal kommune er ansvarlig myndighet for saksbehandling av plansaker.

3.3 NVEs vedtak

På grunnlag av ovenstående vurderinger mener NVE at Fyresdal solkraftverk er et samfunnsmessig rasjonelt tiltak. I medhold av energiloven § 3-1 gir NVE konsesjon til Solgrid AS for å bygge, eie og drive Fyresdal solkraftverk med de omsøkte installasjonene.

4 NVEs tematiske vurderinger

I det følgende presenteres NVEs tematiske vurderinger av det omsøkte solkraftverket. Vi vurderer kun de temaene vi har funnet beslutningsrelevante for saken. Fordelene og ulempene som er vektlagt er oppsummert i kapittel 3.

4.1 Beslutningsgrunnlag

Solgrid har levert en konsesjonssøknad med en konsekvensutredning som er utarbeidet av Rambøll, med relevant faglig kompetanse. Utredningen er utarbeidet i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941.

Etter NVEs vurdering er konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen i samsvar med NVEs veiledning og anerkjent utredningsmetodikk. Vi anser kravet i forskrift om konsekvensutredninger § 19 som oppfylt. Etter NVEs vurdering er beslutningsgrunnlaget tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken.

4.2 Planstatus

Planområdet er omfattet av en kommunedelplan for Fyresdal sentrum. Det fremgår av konsekvensutredningen at planområdet er avsatt til LNF-område. Solkraftverket kan ikke etableres i strid med gjeldende arealplan, og det er derfor behov for en planavklaring gjennom planendring eller dispensasjon for at solkraftverket kan bygges. Solgrid må ta kontakt med Fyresdal kommune for å avklare dette.

4.3 Nullalternativet

For å kunne vurdere konsekvenser er det nødvendig å sammenligne med et nullalternativ. Et nullalternativ skal beskrive den antatte utviklingen i området dersom tiltaket ikke blir realisert. I konsekvensutredningen er nullalternativet definert som at planområdet skjøttes videre som skogbruksområde. NVE slutter seg til denne vurderingen.

4.4 Teknisk-økonomisk vurdering

NVE skal bidra til samfunnsøkonomisk riktig ressursutnyttelse gjennom konsesjonsbehandlingen. Lønnsomheten er en viktig del av avveien mellom fordeler og ulemper, og vi har derfor gjort en nåverdiberegning av tiltaket. Disse forutsetningene er lagt til grunn:

Tabell 2: Forutsetninger for NVEs teknisk-økonomiske vurdering

Tiltakshavers estimat	NVEs forutsetninger
Installert effekt: 14,8 MWp	Kalkulasjonsrente: 6 prosent
Produksjon: 15,2 GWh (kontrollert av NVE opp mot erfaringstall fra andre solkraftverk)	Økonomisk levetid: 30 år (maksimal konsesjonsperiode gitt dagens lovverk)
Tidspunkt for idriftsettelse: 2026	Kraftpris: Hentet fra NVEs Langsiktige Kraftmarkedsanalyse 2023

Investeringskostnad: 84,6 MNOK ekskl. anleggsbidrag (kontrollert av NVE opp mot erfaringstall fra andre solkraftverk)	Verdifaktor for solkraft i prisområde N02: 0,88, basert på historisk gjennomsnitt
Totalt anleggsbidrag for innføring i eksisterende nett: 4,2 MNOK	Drifts- og vedlikeholdskostnader: 2 prosent av investeringskostnaden, ekskl. nettkostnad. Dette tilsvarer 11 øre/kWh
Reinvesteringskostnad for vekselrettere: 3,9 MNOK	Ledig nettkapasitet: 12 MVA

Basert på forutsetningene over har NVE beregnet LCOE (produksjonskostnad), nåverdi og nyttekostnadsbrøk for solkraftverket. LCOE gir et bilde av hvor høy kraftprisen må være for at solkraftverket skal være lønnsomt. Nåverdien er et uttrykk for prosjektets lønnsomhet gitt forutsetningene som er lagt inn, mens nyttekostnadsbrøk kan brukes til å sammenligne prosjekter med ulik størrelse.

Det er regnet på flere scenarioer, basert på usikkerhet om både kostnader og kraftpris. Ifølge beregningene får solkraftverket en negativ nåverdi på 16 MNOK i basisscenarioet. Beregningene viser imidlertid at solkraftverket kan bli lønnsomt med små endringer i kraftpriser eller utbyggingskostnader.

Prissatt beslutningsgrunnlag	lavkostnad	basis	høykostnad
Spesifikk utbyggingskostnad (kr/kWh)	4,8	5,9	7,1
LCOE (øre/kWh)	46	54	63

Kostnadssensiviteter				lavpris	Inntektssensiviteter
	lavkostnad	basis	høykostnad		
Nettonåverdi (mill. kr)	-41	-59	-77		
Nyttekostnadsbrøk	-0,4	-0,5	-0,6		
Nettonåverdi (mill. kr)	2	-16	-34	basis	
Nyttekostnadsbrøk	0,0	-0,1	-0,3		
Nettonåverdi (mill. kr)	48	30	12	høypri	
Nyttekostnadsbrøk	0,50	0,26	0,09		

Figur 2: Prissatt beslutningsgrunnlag

NVE vil understreke at det er flere usikkerhetsfaktorer knyttet til beregningene. Det gjelder blant annet kraftpriser, investeringskostnader, driftskostnader, levetid og kalkulasjonsrente.

Resultatene fra beregningene er en del av grunnlaget for NVEs samlede avveining, der de samlede fordelene er vurdert opp mot ulempene, som i liten grad er prissatt. NVE kan gi konsesjon til

kraftverk som er samfunnsmessig rasjonelle. Det innebærer at et prosjekt med høy nåverdi kan tåle flere negative virkninger enn et prosjekt med lavere nåverdi.

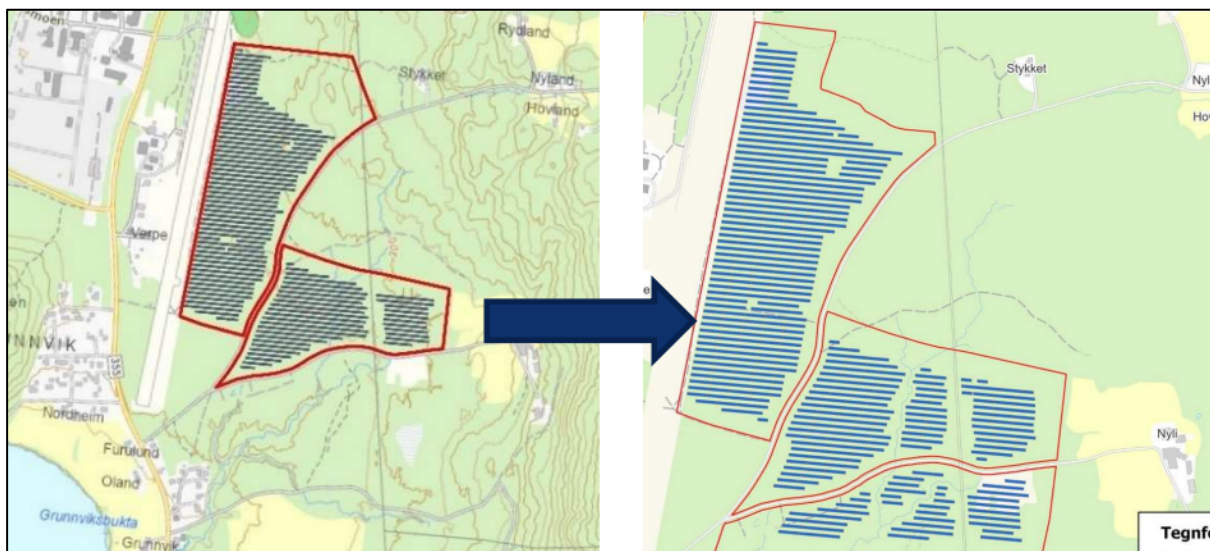
4.5 Arealbruk og terrenginngrep

Planområdet består av tre delområder, og har et samlet areal på 272 dekar. Området består i hovedsak av barskog med høy bonitet. I søknaden er det opplyst at terrenginngrepene vil bestå av topplagshåndtering, fjerning av steiner og stubber, lokal planering av masser, håndtering av grøfter/vann og grunnstøping av transformatorfundamenter. Monteringen av solcellepanelene er planlagt ved hjelp av pæler som festes 1,5-2 meter ned i bakken. Ifølge konsesjonssøknaden er det mest aktuelt at pælingen gjennomføres med forboring og jordskruer, men Solgrid skriver at endelig bekreftelse på monteringsløsning vil komme etter en geoteknisk undersøkelse.

NVE legger til grunn at området er relativt flatt, og at de planlagte terrenginngrepene ikke er spesielt store sammenlignet med andre solkraftverk. Vi har satt vilkår om at detaljplanen skal omfatte dokumentasjon på monteringsløsning, basert på den planlagte geotekniske undersøkelsen. Vi har også satt vilkår om at det skal beskrives i detaljplanen hvordan eksisterende masser skal tilbakeføres slik at det blir revegetering med stedegent vegetasjonsdekke.

4.6 Samfunnssikkerhet og naturfare

Planområdet ligger over marin grense, og det er dermed ikke fare for kvikkleireskred. Det er heller ikke registrert aktsomhetsområder for andre typer skred innenfor planområdet. Gjennom det østlige delområdet er det imidlertid registrert et aktsomhetsområde for flom. Dette gjelder et bekkeløp som ikke har årssikker vannføring, og maksimal vannstandstigning er vurdert til å være ca. to meter. Tiltakshaver har gjort tilpasninger av solkraftverket for å unngå virkninger knyttet til flom (se figur 3).

Figur 3: Tilpasninger som er gjort på grunn av flomrisiko

Etter NVEs vurdering er tilpasningene tilstrekkelige for å unngå vesentlige virkninger knyttet til flom. Eventuelle flommer fra disse bekkeløpene vil være av relativt begrenset omfang, og

konsekvensene av slike flommer vil sannsynligvis være små. NVE har likevel satt vilkår om at det skal gjøres en oppdatert vurdering av flomrisiko i detaljplanen, siden flomrisiko kan påvirkes av små endringer av anlegget og hvordan anleggsarbeidet gjennomføres.

Det kan oppstå brann i solkraftverk som følge av teknisk svikt eller andre uforutsette hendelser. Det er derfor viktig med god detaljplanlegging og forebyggende tiltak, og NVE har satt vilkår om at tiltak og beredskapsrutiner skal beskrives i detaljplanen for solkraftverket.

4.7 Nettilknytning

For å tilknytte solkraftverket til eksisterende nett planlegges det en 350 meter lang 22 kV jordkabel fra solkraftverket til Molandsmoen koblingsstasjon. Ifølge konsesjonssøknaden er det vurdert flere alternativer for nettilknytning, men de andre alternativene hadde gitt større naturinngrep og kostnader. Kabelen vil bli ført under flyplassen og fylkesvei 355 ved styrt boring, og vil bli lagt i grøft fra fylkesveien til koblingsstasjonen.

Figur 4: Nettilknytning for Fyresdal solkraftverk

Telemark Nett opplyser at det er ledig nettkapasitet til produksjonen fra solkraftverket, og at det er et ledig bryterfelt i Molandsmoen koblingsstasjon som kan brukes for å tilknytte produksjonen.

Ifølge konsekvensutredningen vil kabelen legges nær et område med registrert forurensset grunn. NVE mener at avstanden til dette området er så stor at det ikke er sannsynlig med virkninger knyttet til dette. Vi viser likevel til kapittel 4.11 om forurensning og til vilkåret vi har satt om å unngå tiltak i områder med forurensset grunn.

NVE konstaterer at behovet for nye nettanlegg for å tilknytte solkraftverket er relativt lite, og at den planlagte nettilknytningen har små virkninger for private og allmenne interesser. Vi mener dette er en god løsning for tilknytning av produksjonen fra Fyresdal solkraftverk.

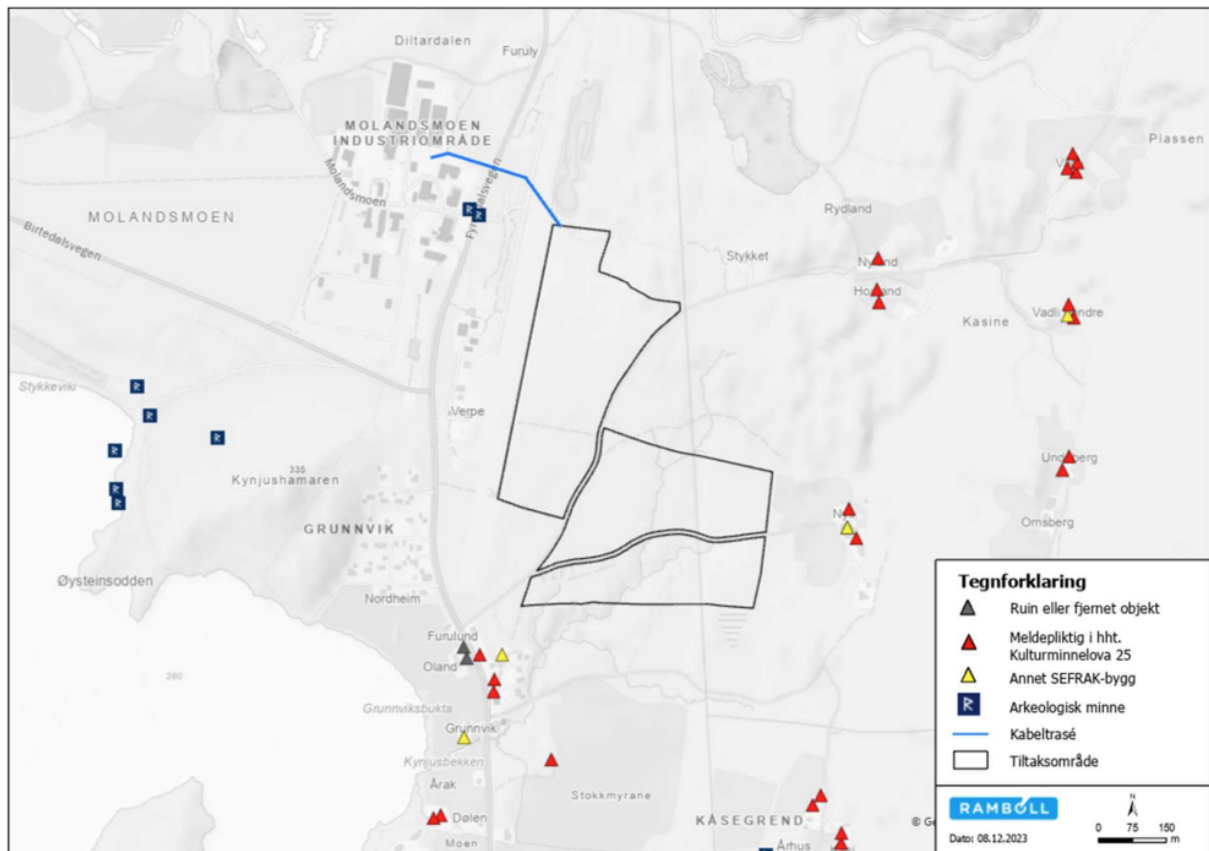
4.8 Landskap og friluftsliv

Planområdet ligger nord for Fyresdal sentrum, og landskapet i nærområdet er preget av flyplassen og næringsområdet på Molandsmoen. På grunn av topografien vil synligheten av et solkraftverk være begrenset i flere deler av nærområdet. Solkraftverket vil imidlertid bli godt synlig fra høyereliggende områder rundt sentrum, blant annet fra deler av friluftslivsområdet rundt Klokkehamaren. Selv om selve planområdet ikke er mye brukt til friluftsliv kan det også være negativt at området stenges for vanlig ferdsel.

Etter NVEs vurdering vil ikke solkraftverket skille seg vesentlig negativt ut sammenlignet med næringsområdet og flyplassen i nærområdet, og vi mener at landskapsvirkningene vil være relativt små. Vi slutter oss imidlertid til konsekvensutredningens vurderinger om at tiltaket kan gi noe konsekvens for friluftslivet, og har lagt noe vekt på dette i vårt vedtak. Vi viser også til vurderingen av nabovirkninger i kapittel 4.12.

4.9 Kulturminner og kulturmiljø

Det er ingen registrerte kulturminner eller kulturmiljø innenfor planområdet, og ifølge konsekvensutredningen er det heller ingen viktige kulturminner eller kulturmiljø som vil bli vesentlig visuelt påvirket av solkraftverket. Ved fylkesveien, ikke langt fra der jordkabelen er planlagt, er det to skeidesteiner som har stor verdi. Ifølge konsekvensutredningen vil ikke skeidesteinene bli berørt av tiltaket. For å sikre dette har NVE satt vilkår om at detaljplanen skal omfatte en beskrivelse av hvordan det skal sikres at skeidesteinene ikke blir berørt.

Figur 5: Kart som viser planområdet, nettilknytningen og de to skeidesteinene (markert som arkeologisk minne sør for kabeltraseen)

Telemark fylkeskommune skriver at det må gjennomføres arkeologiske registreringer jf. kulturminneloven § 9. NVE viser til at det er fylkeskommunen som er kulturmyndighet, og forutsetter at konsesjonæren gjennomfører registreringer i henhold til fylkeskommunenes krav. Vi har satt vilkår om at detaljplanen skal omfatte resultatene av disse undersøkelsene.

4.10 Naturmangfold

4.10.1 Naturtyper og arter

Planområdet består av produksjonsskog, og mye av skogen er hugget de siste årene. Det er ikke registrert viktige naturtyper eller arter i planområdet, og potensialet for funn av rødlistede arter er vurdert til å være lite. Som de fleste andre skogsområder har området likevel en funksjon for vanlig forekommende arter, og en omgjøring fra skog med hogstområder til solkraftverk vil innebære at slike funksjonsområder reduseres. NVE slutter seg til konsekvensutredningens vurdering om at virkningene sannsynligvis ikke vil bli store, men at tiltaket likevel vil gi noe konsekvens for naturmangfold.

4.10.2 Vurdering av prinsipper i naturmangfoldloven

Alle myndigheter som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for natur, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt §§ 4-5.

NVE anser at kunnskapsgrunnlaget er i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. Vi har ikke sett behovet for vektlegging av føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, i denne saken.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 10, skal påvirkningen på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Her skal virkningene av tiltaket sees i lys av andre allerede gjennomførte eller godkjente planer i influensområdet. Funksjonsområder for vanlig forekommende arter kan bli påvirket av andre planer for utbygging i Fyresdal sentrum. NVE legger imidlertid til grunn at solkraftverket ikke vil berøre viktige økosystemer, og vi har derfor ikke lagt vesentlig vekt på samlet belastning for økosystemer.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet. NVE viser til at tiltakshaver skal dekke alle kostnader for nødvendige undersøkelser og avbøtende tiltak som NVE eller andre myndigheter har satt krav om. Dette gjelder også energilovforskriftens krav om å påføre minst mulig miljølemper ved utførelse og drift av anlegget.

I naturmangfoldloven § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. Etter NVEs vurdering er det viktig at anleggsarbeidet og driften planlegges med utgangspunkt i prinsippet i naturmangfoldloven § 12, og vi viser til at det er satt konsesjonsvilkår om en detaljplan der anleggsarbeid, terrengbehandling, avbøtende tiltak og driftsmetoder skal beskrives.

4.10.3 Samlet vurdering av virkninger for naturmangfold

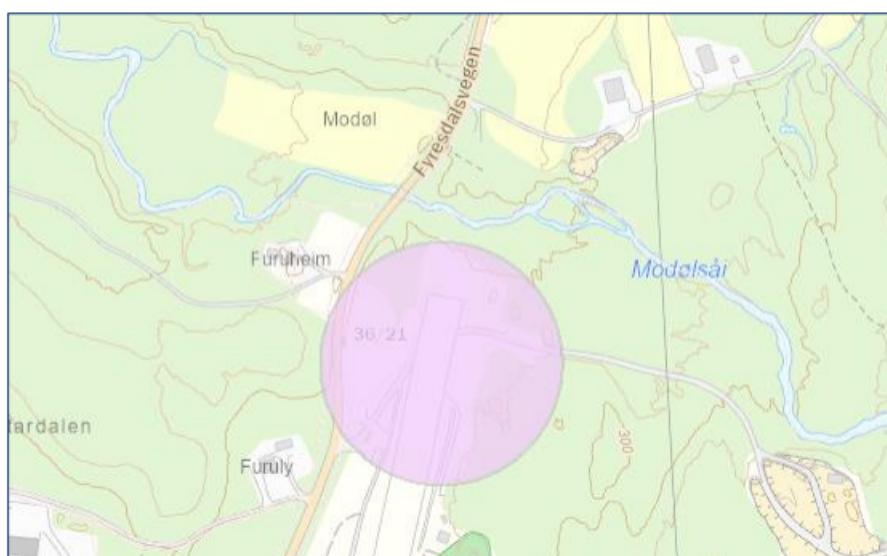
NVE har gjort en samlet vurdering av hvordan tiltaket kan påvirke naturmangfold og forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Virkningene for naturtyper og arter er vurdert til å være små, og NVE mener at tiltaket ikke vil være i konflikt med forvaltningsmålene. Selv om området ikke har store naturverdier, kan det likevel være negativt for naturmangfoldet med nedbygging av funksjonsområder for vanlig forekommende arter. Vi slutter oss til konsekvensutredningens vurderinger, og har i vårt vedtak lagt noe vekt på konsekvenser for naturmangfold. Vi har også satt vilkår om at detaljplanen skal omfatte en fagkyndig vurdering av tiltak for å øke stedegent naturmangfold i planområdet i anleggs- og driftsfasen.

4.11 Vann- og grunnforurensing

Ifølge konsekvensutredningen er det sannsynlig at bekker uten helårsvannføring renner fra planområdet, gjennom Fyresvatn bekkefelt og videre ut i Fyresvatn. Det er vurdert at solkraftverket og nettilknytningen kan gi risiko for utslipp av forurensende stoffer, særlig i anleggsperioden. Konsekvensgraden er vurdert til å være *noe negativ*. NVE slutter seg til vurderingene i

konsekvensutredningen, men mener avbøtende tiltak i stor grad kan redusere risikoen. I konsekvensutredningen er det foreslått en rekke tiltak, og vi har satt vilkår om at detaljplanen skal omfatte tiltak knyttet til bevaring av bekkeløp, opprettholdelse av kantvegetasjon, håndtering av overvann og tiltak for å redusere risiko for uhellsutslipp i både drifts- og anleggsperioden. Med gjennomføring av slike tiltak mener NVE at det vil være lite sannsynlig med vesentlige konsekvenser knyttet til vannforurensning.

Nord for planområdet er det et område med registrert forurensset grunn (lilla sirkel i figur 6). NVE legger til grunn at dette området ikke vil bli berørt, og at det derfor ikke er behov for å gjennomføre tiltak. Vi viser samtidig til at det er tiltakshavers ansvar å sørge for at tiltaket er avklart opp mot andre lovverk, som forurensningsloven.

Figur 6: Område med forurensset grunn nord for planområdet

4.12 Nabovirkninger

De nærmeste naboene til solkraftverket har en avstand på ca. 200 meter til de nærmeste solcellepanelene. Solkraftverket vil være godt synlig fra noen av naboeiendommene.

Flere av naboene til det planlagte solkraftverket er negative til planene, og de er opptatt av blant annet synlighet, verditap og nærfriluftsliv. Solgrid har foreslått vegetasjonsskjerming som avbøtende tiltak, og kommenterer også at de kan vurdere tiltak knyttet til områder/stier som er viktige for friluftslivet.

NVE konstaterer at solkraftverket kan påvirke utsikten fra naboeiendommer, og at naboer i tillegg kan bli påvirket gjennom at lokale turområder vil bli endret. I vår samlede avveining av fordeler og ulemper har vi lagt noe vekt på disse konsekvensene. For å redusere virkningene for naboer og nærfriluftsliv har vi satt vilkår om at det skal gjennomføres avbøtende tiltak. Disse tiltakene skal beskrives i detaljplanen, og skal som et minimum omfatte punktene under, som er foreslått i konsekvensutredningen og i Solgrids kommentar til høringsuttalelsene:

- Bevaring av vegetasjon slik at innsyn begrenses

- Tilrettelegging av andre stier i området dersom stier blir påvirket av tiltaket

4.13 Klima

I konsekvensutredningen er det vurdert at kraftproduksjon fra Fyresdal solkraftverk vil fase ut fossil kraft i den europeiske kraftmiksen, og at dette vil tilsvare en reduksjon på ca. 80 000 tonn CO₂ over kraftverkets levetid. Samtidig er det estimert at materialforbruk, arealbruksendringer og anleggsarbeid vil gi et klimagassutslipp på ca. 40 000 tonn over levetiden. Dette innebærer en utslippsintensitet på ca. 90 g CO₂/kWh.

NVEs vil understreke at det er stor usikkerhet om både økning og reduksjon av klimagassutslipp. En utslippsintensitet på 90 g CO₂/kWh er vesentlig høyere enn estimatene fra andre solkraftverk, og dette skyldes hovedsakelig et høyere estimat på klimagassutslipp fra materialforbruk. Ifølge konsekvensutredningen er ikke utslippsestimatet basert på EPD-er, og tallene for materialbruk er derfor usikre. De fleste generiske estimatene for utslippsintensitet for solkraft er vesentlig lavere enn 90 g CO₂/kWh. Siden utslipp knyttet til materialbruk ikke kan forventes å være mye større for Fyresdal solkraftverk enn andre solkraftverk, vurderer NVE at det er sannsynlig at utslippsintensiteten vil være lavere enn estimert.

Norge er knyttet til det europeiske kraftmarkedet, og NVE legger til grunn at en utbygging av fornybar kraft i Norge kan fortrenge og/eller erstatte fossil kraftproduksjon i det europeiske systemet. Dette kan innebære vesentlige reduksjoner av klimagassutslipp, men vil avhenge av hvordan energimiksen utvikler seg gjennom solkraftverkets levetid.

CO₂-prisen er delvis innbakt i kraftprisen gjennom det europeiske kvotesystemet, og dermed også i beregningen av prosjektets lønnsomhet, jf. blant annet stortingsmeldingen om vindkraft fra 2020. Positive klimavirkninger reflekteres dermed gjennom de prissatte virkningene av tiltaket, som er vurdert i kapittel 4.4.

Siden de positive klimavirkningene i stor grad allerede er vektlagt gjennom den økonomiske vurderingen, må det vurderes om de negative klimavirkningene bør tillegges vekt som en ikke-prissatt virkning. Skogen i området har høy bonitet, men tiltaket vil ikke berøre myrområder eller andre områder med mye organisk jord. Etter NVEs vurdering vil klimagassutslippene være relativt moderate, og det er ikke gitt at de positive klimavirkningene er fullstendig reflektert gjennom kraftprisen. NVE har derfor verken vektlagt positive eller negative klimavirkninger som en ikke-prissatt virkning.

4.14 Landbruk

4.14.1 Jordbruk

Ifølge konsekvensutredningen omfatter ikke planområdet jordbruksarealer. Konsekvensgraden er vurdert til å være ubetydelig for jordbruk. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har imidlertid fremmet innsigelse mot konsesjonssøknaden på grunn av at solkraftverket vil berøre dyrkbar jord. De mener tiltaket er i alvorlig strid med nasjonale jordverninteresser.

Solgrid viser i sin kommentar til innsigelsen til konsekvensutredningen, der det står at den dyrkbare jorden ikke vil bli forringet som følge av tiltaket. De skriver videre at de vil bygge solkraftverket på en måte som ivaretar den dyrkbare jorden slik at området enten kan brukes til jordbruksformål eller tilbakeføres til skog etter endt driftstid. Solgrid skriver også at det i dag er lite lønnsomt for grunneier å dyrke opp jorda, og at etablering av solkraftverket kan gjøre det mer lønnsomt å dyrke opp arealet etter endt driftstid.

NVE hadde innsigelsesmøte med Statsforvalteren 27.3.2025, og i møtet ble det blant annet diskutert om det finnes tiltak/konsesjonsvilkår som kan gjøre at Statsforvalteren aksepterer solkraftanlegget. Møtet ble fulgt opp av en skriftlig uttalelse fra Statsforvalteren der det står at de ikke kan se løsninger som i tilstrekkelig grad sikrer at hensynet til jordvernet blir ivaretatt. Innsigelsen er derfor opprettholdt.

NVE konstaterer at det meste av planområdet ifølge NIBIOs kartgrunnlag består av dyrkbar jord. Vi er likevel ikke enige med Statsforvalteren om at tiltaket er i alvorlig strid med nasjonale jordverninteresser. Etter NVEs vurdering er det ikke sannsynlig at den dyrkbare jorda vil bli vesentlig påvirket dersom fundamentering og massehåndtering gjennomføres på en god måte. Solcellepanelene vil stå i veien for nydyrking i konsesjonsperioden, men området kan framstå som bedre tilrettelagt for nydyrking ved endt driftstid enn det gjør i dag. NVE legger til grunn at det ikke foreligger informasjon som tilsier at nydyrking har vært aktuelt i dette området, og viser til at nullalternativet er fortsatt skogsdrift. Vi kan ikke se at tiltaket vil innebære at dyrkbar jord blir disponert slik at den ikke er egnet for jordbruksproduksjon i framtiden.

For å sikre at hensynet til dyrkbar jord blir ivaretatt, har NVE satt vilkår om at fundamentering, massehåndtering og andre inngrep skal gjøres på en slik måte at den dyrkbare jorden ikke blir forringet. Det skal gjøres en fagkyndig vurdering av dette, og denne vurderingen skal framgå av detaljplanen.

4.14.2 Skogbruk

Planområdet ligger innenfor et skogsområde med høy bonitet, og har ifølge søknaden vært brukt aktivt til skogbruk. Området vil utgå som skogbruksområde i konsesjonsperioden. Etter NVEs vurderinger er de økonomiske virkningene av dette imidlertid så små at det i liten grad vil gi utslag i den samlede samfunnsøkonomiske vurderingen av tiltaket. NVE vurderer samtidig at tiltaket ikke vil hindre videre skogsdrift av området etter endt konsesjonsperiode.

4.14.3 Samlet vurdering av virkninger for landbruk

Etter NVEs vurdering er det lite sannsynlig at konsekvensene for landbruk blir store. Samlet har vi likevel lagt noe vekt på mulige midlertidige virkninger for dyrkbar jord og på at området utgår som skogbruksområde i konsesjonsperioden.

4.15 Lokalt og regionalt næringsliv

Tiltaket kan innebære bruk av lokale entreprenører. Det er ikke kjent at annen eksisterende næringslivsvirksomhet vil kunne påvirkes i vesentlig grad. Fyresdal kommune mener at området

kan være aktuelt for annen framtidig næringsvirksomhet, og peker på at et planlagt datasenter kan gi overskuddsvarme som kan benyttes av annen næring i nærheten. NVE legger imidlertid til grunn at det er stor usikkerhet knyttet til etablering av en slik næringsvirksomhet i området, og at grunneierne ønsker utbygging av solkraftverk. Vi viser også til Statsforvalterens innsigelse, og til våre vurderinger om at virkningene for dyrkbar jord vil være midlertidige ved utbygging av solkraftverket. Disse virkningene vil i større grad være permanente ved utbygging av et næringsområde. Vi viser i tillegg til de statlige planretningslinjene (SPR) for arealbruk og mobilitet og for klima og miljø om å prioritere klima- og energihensyn. Etter NVEs vurdering er det ut fra planretningslinjene ikke grunnlag for å vektlegge en usikker framtidig utnyttelse av overskuddsvarme foran et solkraftverk som vil produsere ny fornybar kraft.

4.16 Luftsportsaktivitet

Planområdet ligger rett ved Fyresdal flyplass, som brukes til luftsportsaktivitet. Ifølge konsekvensutredningen vil ikke solkraftverket gi vesentlige negative virkninger for bruken av flyplassen. Flere høringsinstanser, deriblant Norges Luftsportforbund og Fyresdal kommune, mener at solkraftverket vil påvirke luftsportsaktiviteten. De peker blant annet på at det meste av modellflygingen skjer over det planlagte solkraftverket, og at det er risiko for skade dersom en modell krasjer. De skriver i tillegg at solkraftverket vil utgjøre en betydelig forhøyet risiko for fatale kollisjoner knyttet til sports- og motorflyging, og at kraftverket også vil innebære en risiko i forbindelse med fallskjermhopping. Det vises til at området er planlagt inngjerdet, og flere av høringsinstansene mener det er avgjørende for videre luftsportsaktivitet at området ikke gjerdes inn, eventuelt at det er god tilgang til området i forbindelse med skader.

I sitt tilsvarende til høringsuttalelsene skriver Solgrid at de ønsker å få til en sameksistens med modellflygingen i området, slik at denne aktiviteten kan opprettholdes. De peker blant annet på at de gjennom sine forsikringer har mulighet til å dekke eventuelle kostnader knyttet til uhell. Når det gjelder sports- og motorflyging, skriver Solgrid at det er lagt til grunn en byggefri sone mellom rullebanen og solkraftverket, og at det vil bli vurdert å etablere en ekstra port for å tilgjengeliggjøre planområdet i forbindelse med risiko for ulykker.

NVE konstaterer at området er mye brukt til luftsportsaktivitet. Etter NVEs vurdering vil tilstrekkelige buffersoner mellom rullebanen og solkraftverket innebære at tiltaket i liten grad vil bidra til økt risiko for ulykker der mennesker er involvert. Aktiviteten og risikoen knyttet til modellflyging og eventuell framtidig fallskjermhopping kan imidlertid bli påvirket. Modellflygingen kan også påvirke solkraftverket gjennom mindre skader på anlegget ved uhell. Samlet har NVE lagt noe vekt på virkninger knyttet til luftsportsaktivitet i den samlede avveien av fordeler og ulemper. For å avbøte noen av disse virkningene har vi satt vilkår om at det skal gjennomføres tiltak for å hensynta luftsport, og disse tiltakene skal som et minimum være knyttet til:

- Tilgang til solkraftverket i forbindelse med skader
- Ordninger knyttet til skade på solkraftverket som følge av luftsportsaktivitet
- Rutiner for dialog/kommunikasjon mellom konsesjonær og luftsportaktører

Solkraftverket kan ikke etableres i strid med etablerte sikkerhetskrav knyttet til flyplassen, og dette må være avklart med aktuelle myndigheter.

4.17 Mineralressurser

Det er ikke påvist mineralressurser i området, med unntak av grusressurser i deler av planområdet. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) skriver at forekomstene er vurdert til å ha lokal og liten betydning som byggeråstoff, og at de ikke er kjent med at det foreligger planer for å utnytte ressursen. NVE legger til grunn at delen av denne ressursen som ligger innenfor planområdet blir utilgjengelig i konsesjonsperioden. På grunnlag av ressursens begrensede verdi og at det ikke foreligger planer for å utnytte ressursen, har vi likevel ikke lagt vekt på virkninger for mineralressurser i vårt vedtak.

Vedlegg 1 – Høringsuttalelser

Konsesjonssøknad med konsekvensutredning ble sendt på høring 5.9.2024. Fristen for å komme med merknader ble satt til 1.11.2024. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort i avis og Norsk lysingsblad. Fyresdal kommune fikk utsatt høringsfrist til 1.12.2024.

Følgende fikk høringen av søknaden direkte tilsendt: Fyresdal motorsportklubb, Vest-Telen modellflyklubb, Fyresdal travlag, DNT Fyresdal Turlag, Islandshestklubben i Fyresdal, Statens Vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Statnett SF, Meteorologisk institutt, Fornybar Norge, Norges Naturvernforbund, Forsvarsbygg, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Norges Miljøvernforbund, Energidepartementet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Birdlife Norge, Luftfartstilsynet, Norskog, Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold, Avinor AS, Mattilsynet, NHO Reiseliv, Zero Emission Resource Organisation AS, Fyresdal kommune, Norges Skogeierforbund, Norsk solenergiforening, Landbruksdirektoratet, Norsk Luftambulans AS, Norges Televisjon AS, Norsk Friluftsliv, Norges Luftsportsforbund, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Telemark Nett AS, Offshore Norge AS, Telemark fylkeskommune og NHO Luftfart.

Innkomne merknader

NVE mottok 22 høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. De viktigste punktene fra uttalelsene er gjengitt under. NVE viser til at høringsuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet via innsynsløsningen elnnsyn.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har fremmet innsigelse til søknaden. Det ble avholdt innsigelsesmøte 27.3.2025.

Solgrid kommenterte uttalelsene i brev av 13.12.2024.

Tabell 3: Oppsummering av høringsuttalelser

Høringsinstans	Viktige punkter i uttalelsen
Fyresdal kommune	• Mulighet for alternativ bruk av området, peker på behov for nye næringsområder nær det eksisterende næringsområdet, blant annet på grunn av at et planlagt datasenter kan gi overskuddsvarme. • Virkninger for bolyst nær solkraftverket • Virkninger for reiseliv og friluftsliv • Virkninger for naturmangfold • Virkninger for motorsport og luftsport • HMS og risiko for brann og andre hendelser
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	• Innsigelse på grunn av alvorlig strid med nasjonale jordverninteresser (dyrkbare jord) • Andre interesser i saken må vike på grunn av viktig landbruksareal

	• Fraråder generelt bygging av solkraftverk i skog med høy bonitet • Problematisk at søknader om solkraftverk behandles enkeltvis, uten at de blir sett i sammenheng eller avklart i overordnet plan
Telemark fylkeskommune	• Forutsetter at anlegget blir bygget slik at dyrkbar mark blir bevart • Det må utføres kulturminneundersøkelser etter § 9 i kulturminneloven før fylkeskommunen kan avgi en endelig uttalelse
Direktoratet for mineralforvaltning	• Solkraftverket kan påvirke tilgangen til lokale sand- og grusforekomster
Mattilsynet	• Tiltaket kommer ikke i konflikt med nasjonale og regionale interesser innenfor Mattilsynets sektorområder • Risiko for planteskadegjørere i området bør vurderes nærmere
Statnett	• Bekrefter at det er reservert kapasitet i transmisjonsnettet
Forum for natur og friluftsliv Telemark	• Negativt med hogst av skog, men positivt at tiltaket er lagt til områder som grenser til grå arealer • Det bør lages en overordnet plan for solkraft og vindkraft • Mener det er feil i klimaregnestykkene • Mener det er feil at det ikke er hjortevilt i området, og viser til nylige registreringer • Solkraftverket vil påvirke friluftsliv, og dette bør utredes grundigere
Naturvernforbundet i Vest-Telemark	• Solkraftverk bør plasseres på grå arealer, for eksempel på rullebanen på flyplassen. • Skogen er av stor betydning for naturmangfold
Norges Miljøvernforbund	• Solkraftverk bør plasseres på grå arealer • Kritisk til hogst av skog • Mener at klimagassregnskapet er feil og at solkraftverket vil være et negativt klimatiltak
Norges Luftsportsforbund	• Fyresdal flyplass brukes mye til modellflyging, og solkraftverket vil gi risiko for skader • Solkraftverket kan utgjøre en risiko for fatale kollisjoner ved sports- og motorflyging • Tilgangen til solkraftverket vil være vanskelig ved eventuelle skader
Vest-Telen Modellflyklubb	• Modellflyaktivitet kan gi skader på solkraftverket
Skien Jetmodellklubb	• Modellflyaktivitet kan gi skader på solkraftverket
Sørlandets RC Modellflyklubb	• Modellflyaktivitet kan gi skader på solkraftverket • Solkraftverket kan utgjøre en risiko for sports- og motorflyging • Virkninger for økonomisk aktivitet knyttet til flyplassen

Hugljufur Islandshestforening	• Foreningen er i ferd med å bygge et rideanlegg nær planområdet. Anlegget vil forringe ridestiene • Dagens bruk av området er ikke godt nok utredet
Rita Wæthing	• Virkninger for friluftsliv og vilt
Tone Norheim Karlsen	• Virkninger for hverdagsnatur og rideterreng
Sigrid Lund Nedrebø	• Virkninger for naboer, dyr og luftsportsaktivitet
Åsne Lund Nedrebø	• Virkninger for naboer, eiendomsverdi og dyreliv
Elin Lund Nedrebø	• Virkninger for naboer, friluftsliv og dyreliv
Anne Lise Greivstad	• Virkninger for naboer og naturmangfold
Olav Kvipt	• Virkninger for landskap, friluftsliv og naturmangfold • Manglende lokal forankring • Krevende vinterforhold for solkraftproduksjon • Ikke tilstrekkelig utredning av naturmangfold, klima, værforhold/drift og sosioøkonomiske konsekvenser • Dersom prosjektet skal realiseres må det gjøres betydelige justeringer knyttet til omfang, kombinasjon med annen arealbruk og lokal medvirkning
Oscar Elias Ohna	• Virkninger for aktivitet ved flyplassen • Solkraftverket bør plasseres minimum 4-500 meter fra rullebanen